

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ HIVATAL ÉS NYOMDA Cluj-Kolozsvár, St. Baron Pop, (Brassai-utca) 10 Telefon: Szerkesztőség az Híradóhivatal — 977 Wa. N. Sz. — 558 Kéziratokat kizárólag a szerkesztőségnek címezve küldjék. Kéziratokat nem adjuk vissza

W KALEND

ELŐFIZETESI ARAK	
Romániában	
Egész évre	— 750
Félévre	— 380
Negyedévre	— 200
Egy hónapra	— 70
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is	3 lej
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

Románia és a külföldi sajtó

Irta dr. Klein Miksa

„A Balázsfalva és Kolozsvár közötti incidensekről a külföldi, de különösen az amerikai sajtóban megjelent tulzolt hírek igen nagy mértékben döbentették meg a külföldi közvéleményt. A kormány külföldi követségeink révén értesülve erről a tényről, a „L'Independance Roumanie“ ben megjelent cikk szellemében hivatalos kommunikét küldött a külföldi sajtónak, hogy részarállások nem történtek, mindössze konfliktus tört ki az utasok között, amely konfliktust azonban a hatóságok elnyomták.“ („Dimineata.“)

A „Dimineata“ mai száma „Stiri diverse“ cím alatt közli azt a nagy horderejű és jelentőségében messze kiható eseményt, hogy az egész világsajtó rendkívül izgatott hangon tárgyalja a Blaj-Cluj között elkövetett merényleteket. Egyenesen végzetesnek kell nyilvánítsuk Románia mai közgazdasági érdekeire ezt a súlyos jelenséget, mely már is a lej gyors zuhanásában jelentkezett.

Mélyseges aggodalommal látjuk, hogy minden intő, kérés és igaz állambűségéből fakadó felszólalásunk a pusztába hiálító szóként hangzott el. Követeltük és kértük folyton az illetékes román tényezőket, hogy vessenek gátat ezeknek a kilengéseknek, mely minden kulturbembert mélyseges megdöbbenéssel és undorral töltenek el. A mesterségesen felizgatott, a téves eszméktől megmérgezett ifjúság lobbanékony természeté ki kellett hogy robbanjon ezekben a jelenségekben és a túlfűtött szenvedély urrá lett az emberiség érzésén.

A kutmérgezők, a felbujtók és a gyűlölködők kárörömmel szemlélték, mint robbannak ki napról napra azok az incidensek, amelyek Románia hírnevét, gazdasági konszolidációját, a művelt nyugathoz való kapcsolatait rontották le.

Minket nem terhel felelősség. Bár súlyos szenvedés gyöttri lelkünket, hogy ártatlanul és igaztalanul üldöznek minket, hogy az egyetemről tanulni akaró ifjúságunkat kiszorították, hogy hitközségi institucióinkat lerombolták, hogy az egyenlőden adózás terhe alatt népünk súlyosan szenved, hogy iparengedélyek, — szabad letelepedések megadása elöl — bár a törvényes előfeltételeknek eleget teszünk — egyes városok elzárkóznak, mindezeket a sérelmeket Románia jó híre érdekében magunkba fojtottuk. Gondoltuk és hittük, hogy szenvedéseink néma elviselése tüzipróbája lesz állampolgári hűségünknek.

De amikor napról napra a legbrutálisabb módon védtelen zsidó testvéreinket támadják meg, — mikor drága halottainkat kísérjük utolsó útjára, kövekkel dobálnak meg, amikor papjainkat diákleányok az internátus ablakából hajigálják meg kövekkel, amikor diákok a tanáraik szemeláttára a vonatról huzzák ki az öreg, tehetetlen zsidókat és agyba-főbe verik, amikor sétáló zsidókat a sétatérren a tóba taszítanak és amikor mindezeket a súlyos inzultusokat a hatóság passzív rezisztenciája mellett követik el, akkor a türelmes zsidó népből is ki kell hogy törjön a keserűség, mely elégtételt követel a rajta elkövetett sok atrocitásért.

Azoknak a román vezető férfiaknak segítségére várunk, akik ismerik a mi dolgos, államhű zsidóságunk erkölcsi értékét, — akik velünk együtt éltek és látták, hogy az itt élő zsidóság minden energiájával az ország felvirágzására törekszik.

Es ha most a külföld ezeket a súlyos és arepirító eseményeket arra használja fel, hogy az ország hírnevét lerontsa, hogy pénzünk vásárló erejét lecsökkentse, — hogy az idegen tőke bevonulását, — amelyre gazdasági életünknek oly nagy szüksége van, — megakadályozza, — úgy mi újra készségünket nyil-

vánítjuk arra, hogy a komoly román férfiakkal összefogva, az ország érdekében közreműködünk. Lássák be végre, hogy ilyen eszközökkel társadalmi kérdéseket megoldani nem lehet. Verekedések, szakálkítések, vízbedobások, kövekkel való hajigálások, hatósági antiszemitizmus nem képeznek érvet, — de arra mindig elég érvül fognak szolgálni, hogy Romániát a külföld közvéleménye előtt lealacsonyítsák.

A Bratianu-kormányának pedig üzenjük,

Incidens a hadseregszervezeti törvény tárgyalásánál

Jorga az ellenzék több tagjával kivonult a kamarából. A képviselők egy napi jövedelmüket a bukaresti laboratórium részére ajánlották fel

(Bucuresti-Bukarest, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátus tegnapi ülésén csupán jelentéktelen elnöki bejelentések szerepeltek, az ülés hamarosan véget is ért.

A kamarában Mirto a CFR sármalmas helyzetéről beszél. Konnerth kéri a kormányt a mezőgazdaság érdekeinek gondosabb megvédésére és arra, hogy engedje meg, hogy a mezőgazdasági termékek belföldi ára elérje a világparitást, mert a mai körülmények között az ország egész gazdasági helyzete veszélyeztetve van. Kéri az állatkivitel szabaddátételét.

Chirvari kéri a kormányt, tegyen intézkedéseket az erdélyi helységek és intézmények neveinek romanizálására. Soricu javasolja, hogy a kamara tagjai egy napi illetményüket adományozzák a bukaresti egyetemnek laboratóriuma részére. A kamara ehhez hozzájárul.

Mardarescu tábornok hadügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be, amely szerint Bukarest fővárosa telket kap a hadügyminisztériumtól a leszerelték földosztási céljaira. Azután átérték a napirendre, amelyen a víztörvény szerepelt és azt általánosságban és részleteiben is megszavazták. Ugyancsak megszavazták a bűn-

hogya annyi gyorsaságot és készséget tanusított volna az atrocitásokkal szemben és olyan gyorsan igyekezett volna a félrevezetett ifjúságot a helyes gondolkodás útjára terelni, — mint aminő gyorsan igyekszik a véres atrocitásokat „jelentéktelen“ incidenseknek minősíteni egyes utasok között a külföldi sajtó előtt — így az ország hitele és hírneve nem lett volna ilyen meghurcolásnak kitéve. A véres eseményeket letagadni nem lehet, de nem is kell, hanem meg kell szüntetni az okokat, amelyek e súlyos eseményeket szülték. Vajha minél előbb jöjjön el a megértés ideje mindnyájunk örömeire és az ország javára.

teések elhalasztásának megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot.

Azután a kamara megkezdte a hadsereg reorganizálásáról szóló törvényjavaslat vitáját. Jorgu Toma liberális kéri a vita elhalasztását, mert nem készült beszédére, nem számítva arra, hogy a javaslat még ma a Ház elé kerül. Orleanu elnök ehhez nem járul hozzá.

Jorga erre kijelenti, hogy ennek a törvénynek a vitáját, amely alapján változtatja meg a hadsereg szervezetét, a hadügyminiszter távollétében lefolytatni a parlament egyszerű játékszerre való lealacsonyítását jelentené és szégyennek tartana ily színjátékban részt venni. Jorga erre elhagyja az üléstermet, követe az ellenzék többi tagjaitól. A kamara a javaslatot vita nélkül megszavazta.

A francia kormány megalakulása után — a „Dimineata“ szerint — a kamarában az ellenzék egyik vezére interpellációt fog előterjeszteni, amelyben felvilágosítást kér a Románia és Franciaország közötti viszonyról. Az ellenzéki szónok az új francia kormány és a Bratianu kormány világfelfogásának és nézeteinek különbözőségére kíván rámutatni.

Lemondásra kényszerítik Millerandot

Painlevé az egyedüli komoly jelölt a köztársasági elnökségre. Súlyos belpolitikai válság fenyeget Franciaországban. Veszélyben az 1875. évi alkotmány. Poincaré beszéde a francia-német viszonyról

(Páris, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Barleduchan a nagytanács ülésén Poincaré beszédét tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy mindig a békét igyekezett megvalósítani, az azonban még mindig bizonytalan. A választások egyáltalán nem dezaválták az ő politikáját és Franciaországban nem is folytatható más külpolitika. „Az ország pénzügyi terhei, a drágaság és a reakció néhány javíthatatlan álmodozójának esztelen reményei a nyugtalan republikánusokat a baloldali pártok karjai közé hejtették. Természetesen számot vetünk a választók többségének akaratával és

átengedjük a vezetést a felelősséggel együtt

tegnapi ellenzékünknek. Kötelességünk azonban, hogy figyelemmel örködünk a költségvetés egyensúlyán, a nagy nemzeti érdekeken és Franciaország biztonságán. A republikánusoknak vigyázniok kell külpolitikájukra, amely ma minden kormány legfontosabb gondját kell hogy képezze.“

Poincaré azután emlékeztet a Ruhr-megszállásra, amelyet Németország rosszakarata provokált és amelyet lehetővé tette a szakértők javaslatait. Franciaország fentartás nélkül elfogadta ezeket a javaslatokat, amelyeknek alapja Franciaország javaslatain épült fel. „Készek vagyunk a német birodalom gazdasági egységét helyreállítani és

azonnal megkezdjük a Ruhr-vidék fokozatos kiürítését

a teljesítések arányában, mielőtt Németország megkezdje ezt a teljesítést. Mert granaciáinkat meg kell őriznünk. Franciaország érdeke, hogy mielőbb távozzék a Ruhr-vidékről, amint ezt mindig hangsúlyoztuk is.“

Beszéde végén Poincaré ajánlotta a jövő kormányának, vigyázzon Franciaország biztonságára és követelje a leszerelés hatékonyabb ellenőrzését Németországban.

Az itteni kiadású „Chicago Tribune“ illetékes körökből arról értesül, hogy Millerand nem mond le az elnökségről, amíg a mandátuma le nem jár. A köztársaság elnöke ellen indított kampányról a „Temps“ megjegyzi, hogy ez a sajtóhadjárat alapján veszélyezteti az 1875. évi alkotmányt. Ugyanezen a véleményen van a londoni „Times“ is, amely hozzáfűzi, hogy értesülése szerint a kormányváltás komoly belpolitikai válságot fog előidézni Franciaországban. A lap szerint

Herriot elhatározta, hogy Millerandnak semmiféle beleszólást nem enged

a külpolitikába és a pénzügyekbe. Az elnökválság tehát emiatt fog bekövetkezni.

Politikai körökben elterjedt a hír, hogy Herriot a szenátus jelenlegi elnökével folytatott tanácskozások során nem birta rávenni Doumerguet, hogy Millerand lemondása esetén vállálja a köztársasági elnökséget. Doumergue vonakodása következtében Painlevé az egyedüli komoly jelölt az elnökségre.

Páris, május 27. Londoni értesülés alapján

az „Echo de Paris“ azt írja, hogy Macdonald személyesen fog résztvenni a népszövetség munkájában és expozé ad majd az angol külpolitikáról. Az ülésezésen, amelyen valószínűleg a szakértői tervek is tárgyalás alá kerülnek, Herriot szintén részt fog venni, sőt a tudósító úgy értesül, hogy a német kanczellárt is meghívják a népszövetség ülésére.

Sikkasztott a litván pénzügyminiszter

Másfélmillió dollárral külföldre szökött. Mindössze 24 éves a sikkasztó

(Kovno, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A maga nemében páratlan sikkasztás rendítette meg Litvánia gazdasági életét. A sikkasztó maga a litván pénzügyminiszter, akinek ügylészik óriási érdemei lehetnek az új litván állam kialakításában, mert mindössze huszonnégy éves és már is pénzügyminiszter. És már is sikkasztó. A pénzügyminiszter, akit különben Petrullisznak hívnak, az állami pénztárból egyszerűen magához vett másfélmillió dollárt és kétszáz ezer arany márkát és diplomáciai utlevéllel külföldre szökött.

A pénzügyminiszter sikkasztása és szökése válsággal pánikot idézett elő Litvániában. A litván pénzegység, a „lit“ kurzusa rohamosan esik és félni lehet attól, hogy a pénzügyminiszter hazafiatlan sikkasztása az új litván államot csődbe kergeti. Litván magitélés szerint Petrullisz sikkasztása egy kis háborúval ér fel a litván népre nézve.

A sikkasztott pénzösszeg nagysága mintegy háromszázötvenmillió lejnek felel meg.

Házior, aki véresre veri a lakóit

Ujfajta kilakoltatás: amikor a házigazda a szó szoros értelmében kiveri a lakókat a házból. Csendet és a Pata-utcában

(Cluj-Kolozsvár, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt megjelent a szerkesztőségünkben Sanxler Mihály Pata-utca 39. sz. alatti lakos és elpanaszolta, hogy házigazdája, Alexi Ferenc méráros, már több ízben szeretne volna a lakásából kidobni, de tekintettel arra, hogy a nagy lakáshiány következtében a házigazdának ez a törekvése meghiúsult, a lakóit állandóan inzultálja és így akarja elérni azt, hogy a szegény agyongyötört emberek a lakásukat elhagyják.

Munkatársunk az elmondottak alapján kiszállt a Pata-utca 39. számú házhoz, ahol megdöbbentő dolgoknak jött a nyomára. A ház kis munkálatásaiban négy munkáscsalád tengeti életét. A házigazda mindent elkövetett, hogy a szegény munkás embereket kitegye a lakásukból és mikor látta, hogy ez a törekvése sehogyan sem sikerül, a kilakoltatásnak egészen új módját találta ki.

Négy héttel ezelőtt Alexi Ferenc lebontatta a ház kéményét és megtiltotta a lakóknak, hogy a lakásban tüzeljenek, mert nincs a háznak kéménye és a szobákban való tüzelés az egész házat leégéssel fenyegeti.

Sanxler Mihály, akinek a felesége alig két hete adott életet egy kis gyermeknek, kérést adott be a városhoz, hogy engedélyezzék a lebontott kémény visszaépítését, mert a kis gyerekeit és betegen fekvő feleségét nem tudja rendesen táplálni. A mérnöki hivatal helyt adott a kérésnek és a kémény felépítését engedélyezte.

Sanxler a kéményépítést ma reggel akarta megkezdeni, de a házigazda ebben brutálisan megakadályozta és felesége biztatására, aki az udvar végéből kiáltotta — üssed a zsidót — rárohant az egyedül álló emberre és nevelt fia segítségével véresre verte.

A szobában betegen fekvő asszony, hallva férje jajgatásait, kirohant az udvarra, karján a két hűs kisgyerekekkel, de Alexi és nevelt fia őt is súlyosan bántalmazták, úgyhogy a szerencsétlen asszony kisgyerekeivel együtt leesett.

A házigazdának a brutalitása nem csak ebben az egy esetben tűnt ki. Két héttel ezelőtt Alexi Ferenc fejszét rántott a beteg Sanxlernéra és csak a szomszédok mentették meg, hogy a veszekedés a házigazda és a lakó között nem fajult vérengzéssé.

Ugyanez alkalommal Alexi a házban lakó Pasa Rezsónét is öt tanu jelenlétében többször arculütötte.

A szegény lakók idáig nem mertek az önbatalmaskodó háziorral kikezdeni és nem mertek ellene a rendőrségtől jogorvoslást kérni. A mai eset után azonban a lakók elhatározták, hogy a házigazda ellen a feljelentést megteszik és a mai inzultushoz az összes eddigi verekezés részleteit is csatolni fogják.

Konfliktus Jugoszlávia és Ausztria között a nemzetiségek üldözése miatt

Német nacionalista szervezetek üldözik a szlovéneket

(Belgrád, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetiségi kérdés miatt komoly diplomáciai konfliktus tört ki Jugoszlávia és Ausztria között. Belgrádba ugyanis jelentések érkeztek a szlovén lakta osztrák Korniskából, hogy az ottani német nacionalista szervezetek, sőt maguk az osztrák hatóságok is heves üldözést kezdtek a szlovének ellen, megterhelés a jugoszláv Kulturbund feloszlátása miatt. Egyes jelentések szerint a szlovének elleni tüntetések annyira elfajultak, hogy a nacionalista szervezetek a klagenfurti jugoszláv konzulátust megtámadták és kirabolták. Ezekről az eseményekről a belgrádi „Politika“ pénteki számában a következő jelentést közli:

„A klagenfurti jugoszláv konzulátus kifosztása, — ami miatt az osztrákok még nem kértek bocsánatot — valamint korniskói véreinek üldözése

miatt, most a kormányválságnak legalább is ideiglenes rendezése után, a kormány meg fogja tenni a szükséges lépéseket az állam tekintélye és Ausztriában élő véreink érdekében. A miniszterelnök és a külügyminiszter tegnap tanácskozásán elhatározták, hogy Belgrádba hívják Protios klagenfurti konzult, hogy részletes jelentést tegyen az ottani eseményekről. A külügyminisztérium még csütörtökön utasította a klagenfurti konzult, hogy azonnal jöjjön Belgrádba és hozza magával a rendelkezésére álló adatokat a konzulátus kifosztásáról és a szlovén lakosságnak a nacionalisták és hivatalos személyek részéről történt üldözéséről. Protios konzult két napon belül megérkezik Belgrádba és a kormány csak azután fog dönteni szokról a lépésekről, amelyeket Bécsben és Genfben a népszövetségnél fog tenni.

Nem lesz zsidó köztársaság a Krim-félszigeten

A román állampolgársági törvény a Board of Deputies előtt

(London, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol parlamenti zsidó képviselők tanácsa, a Board of Deputies legutóbbi ülésén Mr. Henriques jelentést tett a külföldi származásnak naturalizálása kérdésében a belügyminiszterhez menesztett küldöttség eredményéről. A bizottság azt sérelmezte, hogy az angol kormány nagyon halogatója a naturalizálási kérvények elintézését, mire a miniszter azt a választ adta, hogy az összes ügyeket újabb vizsgálat tárgyává kell tennie, csak azután fog dönthetni.

Davigdor Goldsmidnak a Joint Foreign Committee-ről szóló jelentése után az ausztriai optánok ügye került tárgyalás alá. Lucien Wolf szerint Seipel kancellár és Grünberger külügyminiszter ígéretet tettek, hogy azokat a németül beszélő és a német lakosság előtt szimpatikus zsidókat, akik Ausztriában születettek, vagy már régóta ott laknak, semmiesetre sem fogják kirekeszteni az osztrák állampolgárságból. Különben is a zsidók által sérelme-

zett optálási kérvények közül már csak háromszáz nehéz eset van, amelyeket lehetőség szerint kedvezően fognak elintézni.

Az új román állampolgársági törvénnyel kapcsolatosan a bizottság elhatározta, hogy újabb információkat fognak beszerezni.

Ezután újból Davigdor Goldsmid tett jelentést, mégpedig a krimi zsidó telepítés ügyében. Bogen dr., Felix Warburg és a Joint más vezetői szerint ez a terv még a kezdet stádiumában van. Az eredeti tervzetben nem szerepel az, hogy a telepítési akció politikai autonómia alapján történjék, de a hatóságok sem itélik meg kedvezően. A felajánlott koncesszió különben sem tesz faji vagy felekezeti különbségeket és nagyon valószínű, ha kísérlet történik a gyarmatosításnak politikával való összekapcsolására, az egész akció meghiúsul.

Az ülés Cordon Liwerman jelentésével ért véget, mely szerint Magyarországon még mindig nem kielégítő a zsidók helyzete.

A lej katasztrófális esése

Nagy kereskedelmi válságra van kilátás

(Cluj-Kolozsvár, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Azt állítják, hogy a lej esése most amikor az ország fölösleges termékei gabonában, állatban, nyersbőrben, fában és valami kevés ipari termékben kijutottak az országból, ezek természetes folyamánya az ország gazdasági vérkeringésének. A stagnáció periódusában vagyunk és valutánk a tehetetlenség törvényei szerint következetes lassúsággal gurul lefelé a magasságból, ahová néhány hónap előtt, a téli export delelőjén följutott. Ezt a jelenséget — mondják az optimisták — nem kell semmi mellékkörülményből magyarázni, az adottság és önmagától visszatérő törvényszerűség. Aki okosan gondolkodik, annak ma a lej javulásában kell bízni.

A másik oldalról a lej lemorzsolását gazdasági életünk nehéz előbbrejutásának tartós jeleként itélik. A háború befejezését követő ötödik esztendőben nem szabadna az országnak, amely természeti kincsekben, emberanyaga munkakészségében a legzadagabbak egyikének mondható, Bulgária és Jugoszlávia valutája mögött állania. Adottság és törvényszerűség akkor volt a lej körül, amikor egyenlőn, vagy valamivel jobban állott a cseh koronánál. Akkor Csehország hatalmas iparával szemben Románia rámutathatott a Bánát dus televényére, Erdély érbányáira és erdőseire, a regát petróleumforrásaira, a moldvai alföld termésére. Rámuthathatott több igen fejlett iparágra, amik az átszatolt részokről kerültek ide.

Ha gazdaságunk a normális fejlődés útján halad, akkor azt a nivót legalább is meg kellett volna tartania. Sem elemi csapások, sem nagyobb megrázkódtatások nem gátolták az ország fejlődését. Ami gátló körülmény ma is fennáll, az nem egyéb, mint amit nap-nap után hangoztatnak az ország gazdasági tényezői: hogy a kivittelt lehetetlenné teszik a magas vámilletékek, hogy az ipart megakasztja a kincstári bonok kifizetésének halogatása, hogy lehetetlen állapotokat teremt a külföldi adósságok rendezetlensége.

Akár az egyik, akár a másik oldalon megnyilatkozó érvek és ellenérveket vesszük figyelembe, arra a konkluzióra kell jutnunk, hogy a lej mai süllyedése aggasztóbb a tavalyinál. Tavaly májusban ugyanis Zürichben általánosságban nem jegyezték a lejt, mindazonáltal a valutapiacra jóval magasabban állott a lej értéke, mint most. Tavaly 356-on állott az osztrák korona a mai 306 tal szemben. A cseh koronát mai 675—680-as forgalmi árával szemben tavaly Bukarestben 570 ért, tehát száz ponttal olcsóbban lehetett megszerezni. A svájci frank 34 lejt ért, ma 40-nél is többet kell adni érte. A font sterling 890-en állott, ma 1000-re kinálták és vették. Ez tehát annak a szomorú jele, hogy valutánk gazdasági életünk fejlődésének nehézsége miatt következetesen romlik annak ellenére, hogy újabb nagyarányú jegy kibocsátásokat a kormány éppen a lej megszilárdítása miatt nem engedélyezett. Es nemcsak a külföldi fizetőeszközök relációjában romlott a lej, hanem belső vásárló ereje is állandóan hanyatlak. Az élelmiszerek árai tavaly óta majdnem kétszeresére emelkedtek. Nem lehet tehát csodálkozni azon, ha a kereskedelem az egész vonalon válsággal küzd. Iparunk ma még annyira fejletlen, hogy behozatalra feltétlenül szükség van, a behozott árut azonban csak nemes valutáért adják, amely ugrásszerűen emelkedik a mi valutánkkal szemben.

Ha a lej esése ebben a tempóban folytatódik, akkor nagy kereskedelmi krízisre van kilátás. Már eddig is olvashattunk régi szolid cégek összeomlásáról, fizetéseképtelenségéről és válságáról. Ha az állam ezt a teherviselő réteget, ezt a kiválóan jó adóalanyt meg akarja idejekorán menteni, két irányban kell szanálási munkáját végeznie: meg kell teremtenie azokat a lehetőségeket, amelyek között a gazdasági élet a fejlődés rendes medrére jut, meg kell védenie a kereskedővilágot a szertelenül magas adóztatásoktól és meg kell védenie némi hatóságok tulkapasaitól.

Propaganda k védelmére. I

(Cluj-Kolozsvár, május 27.) Az átvétele után bukaresti főrab mint „Románia növelte az, hogy ban részesített tettek tisztelt Schorról — „szerű kormány különfélebb ki

Az Uj Kelet Schor legújabb pitott mint egy akarja az erdő ponti iroda ell

Schor „főrab Ezuttal mint a kába utazik, az kat kelteni a gurált „zsidó ter Schorban arra, hogy ezt ság körében b rendeltetése, k köröket egy fele mára megfele

Természete köze van ahho ban látja-e az reklamáziására el tudjuk vál tianu-kormány ügyét mi igen dolognak tartj néssel fogadjuk semmiesetre s amerikai román lak is részesít lapok fizetett hogy az ameri körök szimpáti képen az orszá sajnós tele van kel, a románia dalakat szentel az európai lap zsidóság kérdé juk azt is, hog delmesebbek, elegendő arra, rabbi ügynök de bármilyen mittáljon.

Valóban R kai pénzügyi k den kincsekben korántsem leh elérni, de egye belső állapotot egyes kíváncsor azokat a mesél tásakájának rek külügyminiszter akarja az ame ennek az orszá elsőorban has és rend ebben ugy az antiszet talos, sőt k ményesen inau ban való tönkr addig legfeljé nőkkel lehet sem ad hitelt, annak a szom maneszt ki p zökkal akarja a szerezni.

A Dnyeszt

Bukarest, minisztériumb nasovici és T Rudeanu tábo rancsnok, St rancsnok és V vezérigazgatój Rudeanu isme megfelelő java nal rendjének kezlet elfogad

között

tt

ot

legalább is ideig- meg fogja tenni kintélve és Ausztrialiszterelnök és kozásán elhatározoties klagenfurti egyen az ottani am még csütörtök- zult, hogy azonnal a rendelkezésére ásáról és a szlo- s hivatalos sze- l. Protics konzul ádba és a kor- okról a lépésekről, népszövetségénél

igeten

már csak három- lehetőség szerint

gi törvénnyel határozta, hogy szerezni.

dsmid tett jelen- elepítés ügyében. a Joint más ve- kezdet stádiumá- en nem szerepel itikai autonómia gok sem itélik koncesszió kü- kezeti különbsé- kísérelt történik való összekap- iusul.

jelentésével ért szágon még min- lyzete.

se

sik oldalon meg- ket vesszük fi- a kell jutnunk, asztóbb a tavalyi- is Zürichben ál- a lejt, mindazon- gasabban állott a y 356-on állott az szemben. A cseh almi árval szem- tehát száz pont- ezren. A svájci többit kell adni ott, ma 1000-rel nak a szomorú életünk fejlődésé- keztesen romlik nagyarányu jegy- ppen a lej meg- yezett. Es nem- relációjában rom- ereje is állan- rek árai tavaly nekdedtek. Nem ha a kereske- ggal küzd. Ipa- hogy behoza- behozott árukat adják, amely mi valutánkkal

póban folytató- rizisekre van ki- k régi szolid cé- ptelenségéről és teherviselő réte- yt meg akarja ban kell szaná- kell teremtenie k között a gaz- edrébe jut, meg t a szertelenül ell védenie né-

Schor rabbi amerikai akciója

Propaganda kőutra indul a liberális közállapotok védelmére. Duca külügyminiszter megbízottja

(Cluj-Kolozsvár, május 26. Az Uj Kelet munkatársától.) Az erdélyi zsidóságnak már az impérium átvétele után közvetlenül alkalma nyílt Schor bukaresti főrabbit megismerni. Schor ugy szerepelt, mint „Románia főrabbija“ és tekintélyét nagyban növelte az, hogy a hatóságok megfelelő fogadtatásban részesítették, sőt még diszszázadot is kivonultattak tiszteletére. Csakhamar azonban kiderült Schorról — „bukaresti főrabbi“ szerepe, aki egyszerű kormányágensi tisztelet tölt be, sőt a legkülönbözőbb kijárásokkal tiszletszerűen foglalkozik. Az Uj Kelet legutóbbi számaiban beszámoltunk Schor legújabb stíkljéről: ortodox hitközséget alapított mint egyszerű kereskedelmi vállalatot és ezt akarja az erdélyi ortodoxia hivatalos szerve, a központi iroda ellen kijátszani.

Schor „főrabbi“ most megint hallat magáról. Ezúttal mint a román kormány megbízottja Amerikába utazik, az ottani zsidók között akar szimpátiákat kelteni a Bratianu-kormány és az általa inaugurált „zsidó politika“ iránt. Duca külügyminiszter Schorban látja azt a személyt, aki alkalmas arra, hogy ezt a nemes missziót az amerikai zsidóság körében betöltse. Schor utjának tulajdonképeni rendeltetése, hogy az amerikai zsidó pénzügyi köröket egy Romániának adandó kölcsön számára megfelelően előkészítse.

Természetesen az erdélyi zsidóságnak nem sok köze van ahhoz, hogy a Bratianu-kormány Schorban látja-e azt az embert, aki a liberális kormány reklámozására alkalmas. De viszont mi igen élesen el tudjuk választani Románia érdekeit a Bratianu-kormány érdekeitől. Az amerikai kölcsön ügyét mi igen komoly és életbevágóan szükséges dolognak tartjuk és így a legnagyobb megdöbbenéssel fogadjuk Schor amerikai küldetését, mely semmiesetre sem lesz alkalmas arra, mégha az amerikai román konzulátusok hivatalos fogadtatásban is részesítik a „bukaresti főrabbit“ és fizetett lapok fizetett riportereivel interjuvatartják is meg, hogy az amerikai zsidóság és főképen a pénzügyi körök szimpátiáját megszerezze Bratianuék — és főképen az ország — részére. Az amerikai lapok, — sajnos tele vannak túlzottabbnál túlzottabb hírekkel, a romániai zsidóság helyzetéről és egész oldalakat szentelnek, — a kivándorlók elbeszélései és az európai lapjelentések alapján — a romániai zsidóság kérdésének. Viszont mi nagyon jól tudjuk azt is, hogy ezek a túlzott hírek annál veszedelmesebbek, mert a valóság magja is tulontul elegendő arra, hogy nemcsak az obekurus Schor rabbi ügyünk tevékenységét semmivé tegye de bármilyen más jóhiszemű akciót is kompromittáljon.

Valóban Romániának érdeke az, hogy az amerikai pénzügyi körök bizalommal forduljanak e minden kincsekben gazdag ország felé, ezt azonban korántsem lehet Schor-féle alakok reklámutájával elérni, de egyes egyedül és teljes biztonsággal a belső állapotok konszolidálásával. Hiszen minden egyes kivándorló kézenfekvően meg tudja cáfolni azokat a meséket, amelyeket Schor „főrabbi“ utitaskájának reklámokkeiben magával visz. Ha Duca külügyminiszter valóban ugyanazzal az átérzéssel akarja az amerikaiak bizalmát biztosítani, mint ennek az országnak minden igaz polgára, akkor elsősorban haszon oda, hogy valóban béke legyen és rend ebben az országban, hogy megszűnjenek ugy az antiszemita atrocitások, mint azok a hivatalos, sőt kormányténykedések, melyek intézményesen inaugurálják a zsidóság minden irányban való tönkretételét. Amig ez be nem következik, addig legfeljebb ilyen „Schor rabbi“ téle ügy- nökökkel lehet operálni, ezeknek azonban senki sem ad hitelt, legfeljebb újabb bizonyítékát látják annak a szomorú rendszernek, mely ilyen embert maneszt ki propaganda utra és ilyen eszköz- zökkel akarja az amerikai zsidó töke bizalmát megszerezni.

A Dnyeszter-menti vonal rendjének biztosítása

Bukarest, május 27. Ma délelőtt a belügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen Franasovici és Tatarescu belügyi államtitkárok, Rudeanu tábornok, Beszarabia katonai főparancsnoka, Stefanescu tábornok, csendőrségi parancsnok és Voinescu Romulus, a sziguranca vezérigazgatója vettek részt. Az értekezleten Rudeanu ismertette a beszarabiai helyzetet és megfelelő javaslatot tett a Dnyeszter-menti vonal rendjének biztosítására, amelyeket az értekezlet elfogadott.

Kizárták az egyetemről Gritta rendőrprefektus támadóit

Az egyetemi tanács ítélte. Egy diákot végleg, hatot egy évre zártak ki. A március 18-iki zavargások epilógusa

(Cluj-Kolozsvár, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári egyetem tanácsa tegnapi ülésén foglalkozott azoknak az egyetemi hallgatóknak az ügyével, akik az elmúlt hónapok egyetemi és egyetemen kívüli zavargásaiban aktív részt vettek.

Az egyetem tanácsa teljes szigorral bírálta el a zavargásokban résztvevő diákok ügyét és azokat, akikről kiderült, hogy szerepük volt a rendbontásokban, kemény büntetéssel sújtotta. Egy diákot örökre kitiltottak a kolozsvári egyetemről, két másik diákot pedig egy, illetőleg két szesszió tartamára eltiltották a vizsgáktól.

A fegyelmi ülés határozatáról az egyetem tanácsa a rektori hivatal ajtájára kifüggesztett hirdetményben értesítette az érdekelteket.

A hirdetmény szövege így szól:

A kolozsvári egyetem tanácsa március hó 26-án megtartott ülésén a következő határozatot hozta:

A március 18-iki zavargásokba való részvételért

1. Nicorescu Ensebu,
2. Comsa Ioan,
3. Cotisel Nicolae,
4. Bardosi Caius és

Hírek a Bratianu-kormány bukásáról

Kolozsváron bukaresti magánforrások utján Bratianu lemondásáról terjedtek el hírek. Bukarestben megcáfolták a kolozsvári híreket. A paraszt- és nemzeti párt fuziójának újabb verzió

(Cluj-Kolozsvár, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma a déli órákban futótűzként terjedt el Kolozsvár utcáin az a hír, hogy

a Bratianu-kormány a paraszt- és nemzeti párt fuziója révén létrejött belpolitikai helyzet miatt beadta lemondását.

A hír, amint később kiderült, egyes kolozsvári pénzügyezetek utján került forgalomba, amelyek a bukaresti bankok utján értesültek a kormány állítólagos lemondásáról és így senkinek sem jutott eszébe a hír alaposságát kétségbevonni.

A kormány lemondásának a híre néhány perc alatt az egész városban elterjedt, a lakosság, különösen a kereskedő- és iparostársadalom érthető érdeklődéssel tárgyalta az állítólagos lemondás híret s ennek várható belpolitikai következményeit. Teljes objektivitással állapíthatjuk meg, hogy az érdekelt körök bizonyos megkönnyebbüléssel és bizakodó reménységgel fogadták a hírt.

Munkatársunk a kora délutáni órákban felkereste az illetékes hatóságokat és a liberális párt kolozsvári exponenseit, hogy a hír alaposságáról meggyőződést szerezhesen. Azonban sem a hatóságok, sem a pártvezérek nem tudtak felvilágosítást adni az ügyről és kijelentették, hogy

Bukarestből semmiféle olyan értesülésük sincsen, amely a Kolozsváron elterjedt hírt megerősítene.

Az érdekelt körök félhivatalos cáfolata dacára is a késő délutáni órákban bukaresti magánforrásokból eredő hírek alapján újra elterjedt Kolozsváron a kormány lemondásának híre. Az ugynevezett beavatott körök ekkor már újabb részleteket is tudni véltek. Eszerint a király elfogadta a Bratianu-kormány lemondását és

az új kormány megalakításával Jorgát bizta meg.

Ugyanezen értesülés szerint Jorga az új designált miniszterelnök már is hozzálátott kabinetjének megalakításához és a belügyminiszteri tárcát a Jorga-párttal nemrégiben fuzionált diszsidens néppárt vezérének, Argetoianunak ajánlotta fel.

A Bukarestből érkezett távirati jelentések egyetlen szóval sem emlékeztek meg a kormány állítólagos lemondásáról, sőt a kolozsvári Rador távirati érdeklődésére

Bukarestből határozottan megcáfolták a Bratianu-kormány lemondásáról Kolozsváron elterjedt híroszételést,

5. Dobocan Victor joghallgatókat két szesszió tartamára, Ramniteanu Petre orvostanhallgatót egy szesszió tartamára eltiltja a vizsgáktól.

Noveanu orvostanhallgatót az anatómiai intézetben lefolyt incidensekben való részvételéért két szesszió tartamára eltiltja a vizsgáktól.

Cincora Ioant súlyosan agresszív magatartásáért örökre kitiltja a kolozsvári egyetemről.

A két szesszió tartamára való vizsgaeltiltás tulajdonképen egy évi kizárást jelent az egyetemről, mert minden iskolaévben mindössze két vizsgaszesszió van: egyik júniusban, a másik pedig szeptemberben. Így a két vizsgaszesszióról eltiltott diákok csak a jövő év júniusában tehetik le erről a tanévről a vizsgát.

Az egyetemi tanács kifüggesztett hirdetményét egész délután sűrű csoportokban állották körül az egyetemi hallgatók és izgatott hangon kommentálták az egyetemi tanács határozatát.

Könnyen megállapítható, hogy az egyetemi tanács szigorú ítélete azokat a diákokat érte, akik Gritta rendőrprefektust az egyetemen elbarrikádirózták, mert a Gritta prefektus elleni egyetemi támadás éppen az egyetemi tanács határozatában említett napon, március 18-án történt.

ami valószínűvé teszi, hogy a kolozsvári hírek semmi pozitív alapja sincs.

Bucuresti-Bukarest, május 27. Az összes lapok szerint a nemzeti párt és parasztpárt közötti fuzió újból komolyan veszélyeztetve van. A fordulat — az „Adeverul“ szerint — titkos intervencióknak tulajdonítható. A „Viitorul“ szerint az agrárreform képezi a két párt közötti ellentétet, mert Mihalache azt kívánja, hogy a nemzeti párt az ő agrárreformjának a megvalósításáért küzdjön.

Ludendorffék törvényjavaslatai a zsidók ellen

Berlin, május 27. Hétfőn éjjel, amikor a mérsékelt pártok és a német nacionalisták közötti tárgyalások végleg meghiusultak Marx, kancellár benyújtotta a kormány lemondását. Ebert elnök a kormány ideiglenes vezetésével továbbra is Marxot bizta meg és valószínű, hogy a kinevezendő kormány elnöke is a centrupárt vezére lesz.

A nacionalisták hétfőn tartott értekezletükön elhatározták, hogy a birodalmi gyűlés elnöki méltóságát pártjuknak követelik.

A nemzeti szocialista frakció Ludendorff elnökletével tartott ülésén elhatározta, hogy javaslatot terjeszt a parlament elé az 1914 után Németországban letelepedett zsidók kiutasításáról és vagyonuk egy részének elkobozásáról, továbbá a zsidók összes névváltoztatásainak megsemmisítéséről.

A szerb földmivespártiak kivonultak a szkupstinából

Belgrad, május 27. A szkupstina tegnapi ülésén Lázics földmivespárti képviselő élesen tiltakozott Pasics kormányalakítási megbízatása ellen, azután pedig párthíveivel együtt kivonult az ülésteremből. Hasonlóan lármás jelenetek fordultak elő az ülés további folyamán. A mai ülés napirendjének első pontja a Radics-párti képviselők mandátumának igazolása lesz. Ellenzéki körök szerint a kormánypárt csupán tizenhét Radics mandátum verifikálását hajlandó elfogadni. Ezesetben ugyanis az ellenzék csak 17 szavazattal gyarapodna és a németek, valamint a mohamedánok megnyerésével a kormánypárt biztosítani tudná a maga többségét. Másrészt azonban az ellenzéki körök biznak benne, hogy a két kisebbségi párt semleges marad.

Bombatámadás a ruhrvidéki rendőrség ellen

Berlin, május 27. Bochum közelében a ruhrvidéki kommunisták bombával és dinamittal több rendőrállomást megtámadtak. Súlyosanyagi károkat okoztak, de emberéletben nincs áldozat. Sok embert letartóztattak.

A 144. §

Harc a magzatelhajtás jogáért

(Bécs, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A szociáldemokrata orvosok egyesülete két napon át tartó vitaülést rendezett az osztrák törvénykönyv 144. paragrafusa körül, mely a magzatelhajtást kategórikusan eltiltja. A szocialista képviselők ugyanis olyan javaslatot kívánnak beterjeszteni, amely szerint az első három hónapban a mesterséges abortus megengedett. Az elnöki széket dr. Friedjung foglalta el, aki rámutatott arra, hogy a magzatelhajtás kérdéssel végre minden megkötöttség nélkül kell foglalkozni, mert a régi törvény nem tartja fenn magát.

Az első referens Tandler professzor volt, aki a népesedési politika szempontjából foglalkozott a kérdéssel. Rámutatott arra, hogy az övintézkedések és az elhajtások a születések számát nagyon csökkentik. Természetesen a magzatelhajtásokról nincsen statisztika, de Bumm berlini professzor legalább a születések husz százalékára, másik harminc-negyven százalékra becsüli, sőt egyes orvosok szerint legalább annyi magzatelhajtás történik, mint ahány születés. A tudományos beavatkozásoknak három oka lehet és pedig orvosi, szociális és eugenetikuss. Mind a három paragrafus szembehelyezkedik a törvénnyel.

Az abortus maga nagyon régi, maga Arisztotelesz is szükségesnek jelentette ki. Az orvosi beavatkozás oka az anya betegsége. Természetesen más az eset, ha az orvosok ezt köpenyegül használják más irányú elhajtáshoz. A másik tudományos motiválása az elhajtásnak a szociális beavatkozás. Természetesen ehhez az orvosnak semmi köze nincsen, de gyakran ez okozza a legtöbb belső harcot. Gyakran szemére hányják az asszonyoknak, hogy könnyelműségéből, kényelemszeretetből, vagy pedig testi szépségük megvédésére hajtják el magzatukat. Ez azonban csak a gazdagoknál fordul elő, de nem a szegényebb néposztályonál. A gazdagoknak többnyire sikerül a szanatóriumok védelme alatt keresztülvinni szándékukat. Más az eset, ha gazdag, vagy pedig szegény tuberkulotikus asszony kerül terhességbe, mert a szegényt mindenestre jobban veszélyezteti.

Az eugenetikuss szempontból való beavatkozás az örökösödési teórián alapszik. A törvény még abban az esetben is eltiltja a magzatelhajtást, ha például mind a két szülő elmebeteg. Vég-eredményében két embernek egymáshoz való viszonya teljesen magándolog és a magánélet ezen intimításába senki sem avatkozhat. Ezzel szemben még az ügyészség is tehetetlen. Épp ezért az elhajtást üldözik. Azok az emberek, akik a háboruban harmincötmillió embert áldoztak fel, most olyan merészek, hogy egy paragrafusra hivatkoznak, amikor a társadalom érdekében egy embriót kell felavatni. Pedig a társadalomnak a kötelessége, hogy tagjainak életre érdemes és emberhez méltó életet biztosítson. Tandler professzor ellene van, hogy az első három hónapban az anyának joga legyen a terhességet megszakítani. Azonban a 144. paragrafust ki kell egészíteni azzal, hogy orvosi, szociális, vagy eugenetikuss szempontból a beavatkozásnak igen is helye van. Annak megállapítására, hogy tényleg fenn forog-e a beavatkozás ilyen szükségessége, egy bizottságot kell kiküldeni. A mai törvény, amely teljesen eltiltja a magzatelhajtást, kegyetlen és értelmetlen.

Kautsky professzor nőorvosi szempontból foglalkozik a mesterséges abortus kérdésével. Teljesen hibás, hogy a népek kihalását úgy állítják be, mint a civilizáció degeneratív hatása. A proletariátus igen termékeny, azonban legnagyobb a gyermekhalandósága. A születésének igazi oka az, hogy ha valaki most beteg, öreg, vagy pedig rokkant, akkor a legnagyobb nyomornak van kitéve. Az individuális mus a legfőbb hajtóereje a születések korlátozásának. Nem immorális, hanem a felelősségnek a legmagasabb fokú érzése az utódokkal szemben, ha a szülők alaposan megfontolják, hogy a mai világban gyermekeket adjanak az emberiségnek.

Érdekes, hogy a legnagyobb jogászok, mint Grosz, Eduard von Liszt és maga a német fő ügyészség is a 144. paragrafus felfüggesztését követeli. Az orvosok azonban kizárólag orvosi szempontból állanak e kérdéssel szemben. A nő önrendelkezési jogának e diadalától óva in-

tit az emberiséget, mert nem szabad, hogy a test áldása a test átka legyen. Kautsky professzor megállapítja, hogy a graviditástól való félelem valósággal tömegpszichózis, amely különben szociálisan mélyen indokolt.

Hammerschlag professzor felszólalásában egyenesen azt állítja, hogy a 144. paragrafus a nép egészsége ellen irányul.

A kisantant konferenciáján a beszarabiai kérdés is sorra kerül

Belgrád, május 27. A jugoszláv kormány felhivatalosan közli, hogy a kisantant julius elején Prágában tartandó konferenciáján megbeszélésre kerül a Franciaországban és Németországban lefolyt választások következtében előállott külpolitikai helyzet, a magyar politika, az olasz-cseh szövetség és a beszarabiai kérdés, kapcsolatban Oroszország elismerésével. Valószínűleg napirendre kerül Lengyelország belépése is a kisantantba.

A német fajvédők négy pontja

Berlin, május 27. A német fajvédők parlamenti csoportja határozati javaslatot fogadott el, amelyet a birodalmi gyűlésen beterjesztenek. A határozati javaslat pontjai a következők: 1. Uj birodalmi elnök választása. 2. A köztársaság védelméről szóló törvény hatálytalanítása. 3. Az 1918. évi forradalom bűnöseinek vád alá helyezése. 4. Az 1918 óta bevándorolt zsidók vagyonának részleges elkobzása.

A politikai körökben eddig kialakult vélemény szerint az új német kormány élére ismét Marxot fogják kinevezni, aki rövidesen meg tudja alakítani az új kabinetet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

N. B. Ápolónő létére kaphat soronkívüli vizumot, ha valamelyik amerikai kórháztól előbb akceptálólevelet kap és angolul tud.

Zsidó Ember. Verse nagyon szép, de név nélkül nem közölhetjük le. Kérjük, küldje be a nevével aláírt másolatot.

G. Emil, Cluj. Keressen fel bennünket valamelyik nap, lehetőleg a délutáni órákban.

Érdeklődő, Toplita. Ha nem optált a román állampolgárságra, akkor aligha veszik fel a listába. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az illetőt kiutasítják. Utlevelet kell váltania a cluji cseh konzulátustól és a helyi sziguranacnál adja be a tartózkodási engedély iránti kérvényét. Legjobb, ha ügyvédhez fordul.

C. V. Hadügyminiszteri rendelet szerint azok a volt osztrák-magyar hadseregbeli tisztok, akiknek a rangját el nem ismerték, semmiféle katonai okmányt nem kaphatnak, így tehát az utlevélhez szükséges hadmentességi igazolványt sem. Kivételképpen talán a hadügyminisztérium helyt adna az ön kérésének.

I. Lázár, Beclan. Nem értjük panaszát, mert eddigi tudósításait kivétel nélkül leközlöttük, amelyek hozzánk érkeztek. Arról sincs tudomásunk, hogy több levele válasz nélkül maradt volna.

Szilágysomlyó. Spanyol konzulátus Bukarestben van.

Százmillió lej ércpénz. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumhoz eddig 60 millió lej értékű ércpénz érkezett. Juniusban újabb szállítmányok jönnek, úgy hogy összesen 100 millió lej értékű ércváltópénz lesz forgalomban. Junius végén fogják ezt a pénzt forgalomba helyezni.

Egészséges fekvésű vidéken

lehetőleg folyó és vasútállomás mellett
július—augusztus hónapokra

gyermeknyaraltatási
célnak megfelelő
épületet keresünk

Butorzat nem szükséges

Leveleket a kiadó továbbít

Tartós
evőeszközök

a legutányosabb árban
kaphatók

KUN MÁTYÁS FLA

üzletében

CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

Kaucsuk-talpvédő
és kaucsuk-sarok

megvéd nedvességtől és meghűléstől

SZÖRMÉK ÉS SZÖNYEGEK MEGÓVÁST VÁLLALOM!

MODE DE PARIS
S. EISENSTÄDTER CLUJ

Felvételi helyek:

TIMIȘOARA,
Szentgyörgy-tér 1. Tel. 23-01

CLUJ,
Piata Unirei 12. Telefon 7-68

ALBA-IULIA,
Strada Regele Ferdinand 4. sz.

Szücsök és szörmekereskedők figyelmébe!

Angroosztály Cluj, Calea Victoriei 2. Telefon 724

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági közlések napilapja

Szerkesztők: Gáskalay János és dr. Marton Ernő.

Felölts szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei, félévre 330 lei, egész évre 750 lei.

Fegyvergyakorlatra hívják be a tartalékos hadnagyokat. Bukarestből jelentik: A nagyvezérkar közli, hogy az 1919, 1920 és 1921 évfolyamhoz tartozó tartalékos hadnagyok június hó elsején fegyvergyakorlatra bevonulni tartoznak. A tisztek teljes hadifelszereléssel kell hogy jelentkezzenek illetékes csapattesteiknél.

Évtizedek óta nem volt ekkora hőség májusban. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban napok óta elviselhetetlen a hőség. A hőmérő állandóan a 30 fok Celsius körül mutat arnyékban. A meteorológiai intézet kijelentette, hogy a feljegyzések szerint már 38 éve nem volt hasonló meleg május végén.

A magyar fájvédők kiegésznek Bethlen miniszterrel. Budapestről jelentik: A keresztény gazdasági párt tegnap este értekezletet tartott, amely kritikusként ígérkezett. Ezen az értekezleten kellett volna előlnie ugyanis annak a kérdésnek, hogy mire határozzák el magukat Wolffék, akiknek eddigi irányával a fővárosi politikában Bethlen miniszterelnök nyíltan szembe helyezkedett. A miniszterelnök hőmezővásárlási helyi beszéde és főként az egységspárt mult heti értekezletén tett kijelentései után a politikusokat erősen izgatta ez a kérdés, mert ugylátszott, hogy Wolffék kiválnak a pártból és szembe helyezkednek Bethlennel. Ez azonban az értekezleten nem következett be. A kilépés elmaradt és valószínűleg nem is kerül rá a sor. Ezt a feltevést a pártértekezleten történetek megerősítik. Wolffék meglepően higgadt magatartásából és az ennek következtében hozott párthatározatból azt lehet következtetni, hogy Wolffék könnyen teljesíthető feltételekkel hajlandók megakadá tenni a Bethlen által körvonalozott irányt a városi politikában.

Végleg megszakadtak a német-orosz gazdasági tárgyalások. Németország és Oroszország között végleg megszakadtak a Moszkvában megindult gazdasági tárgyalások. A szovjet ugyanis vonakodik mindaddig tárgyalásokba bocsátkozni, míg nem rendeződik a berlini orosz kereskedelmi bizottság ellen lefolytatott házkutatás és a nyolc szovjet tisztviselő letartóztatása miatt támadt konfliktus. A német bizottság hazautazott.

Általános sztrájk készül Görögországban. Athénből jelentik: Meg nem erősített hírek szerint Görögországban általános sztrájk van kitörésben. Lehetséges, hogy a sztrájk még ma megkezdődik.

Az olasz király Londonban. Londonból jelentik: Az olasz királyi pár ma Londonba érkezett, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták.

Kilakoltatási ítéletek a kolozsvári járásbírósnál. A kolozsvári járásbírósnak a mai napon két lakásperben hozta meg kilakoltatási ítéletét. Salamon Ábrahám Reg. Ferdinand 130. szám alatti lakó háztulajdonos tett jelentést Dregan Pávell ellen, akinek a részére három évvel ezelőtt rekviráltak egy lakást korcsmahelyiséggel együtt. Salamon ezt állította, hogy Dregan részére a lakást annakidején jogtalanul rekvirálták. A bíróság megállapította a rekvirálás jogtalanságát és ítéletében elrendelte Dregan kilakoltatását.

Ugyanosa ma tárgyalta a járásbírósnak Fodor Viktor nyugdíjas tisztviselő lakásperét is. Fodor Viktor részére, még mikor városi tisztviselő volt, rekviráltak egy lakást, amelyért havonta hatvan lej házbért fizetett. A bíróság az új lakástörvény alapján elrendelte a kilakoltatást, mert mikor a lakást Fodor Viktor részére rekvirálták, akkor városi tisztviselő volt, de időközben nyugdíjazták és az új törvény szerint, ha nincs meg a régi megbízatása, amit a nyugdíjaztatással elvesztett, ki kell költöznie a lakásból.

Akcio a csalárd bukások ellen. Prágából jelentik: Az itteni kereskedelmi és iparkamara a könnyelmű és csalárd fizetésképtelenségek ellen való védekezés céljából értekezletet tartott. A tanácskozáson szóba került a kiegyezési eljárás reformja. Megállapították, hogy csalárd bukások elkövetői ellen csakis a hitelezők intenzív együttműködése útján lehet erőlyesen eljárni.

A csongrádi polgármester együtt mulatott a bombamerénylőkkel

34 milliárddal csökkent a magyar bankjegyforgalom. Közül az új vámtarifa. Magyarország nem veszi fel egyösszegben a kölcsönt

(Budapest, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Schandl Károly napirend előtti felszólalásra kért engedélyt. Felszólalásában foglalkozott Fábian Béla minapi interpellációjával és erőlyesen védelmére kelt a Fábian által megtámadott csongrádi polgármesternek, Tóth Istvánnak. Schandl kijelentette, nem igaz, hogy Tóth együtt mulatott Piroskáékkal és az Erger-Bergert huzatta. Az sem igaz, sőt neveltséges, hogy nyolc ember terrorizálni tudta volna a várost. Ezzel szemben Fábian fentartja azt az állítását, hogy a polgármester és Piroskáék az Erger-Bergert huzatták.

Bud János elnöklete alatt a pénzügyminisztériumban ma összeült a vegyes bizottság az új vámtörvény végleges szövegének megállapítására. A vámtörvény véglegesen rendezni fogja a kivitel és behozatal, megállapítja a kiviteli és behozatali tilalom alá eső cikkek listáját, egyben rendezni fogja a vámraktárak kérdését.

Mint ismeretes, Teleszky János volt pénzügyminiszter hosszabb ideig tárgyalat Londonban és Párisban a magyar kölcsön elhelyezésének eshetőségeiről. Teleszky most Rómába érkezett a kíséretében lévő népszövetségi megbízottakkal.

A párisi expressz katasztrófája Ploestiben. Bukarestből jelentik: Ma éjjel a párisi expressz Ploesti állomás bejárájánál összeütközött egy mozdonyral, amely Buda állomás felől érkezett. Az összeütközés ereje igen heves volt, az expressz mozdonya megsérült, a másik mozdony teljesen összetört. A két mozdonyvezető sértetlen maradt. Az összeütközés ereje és zaja leirhatatlan pánikot keltett az utasok között. Két órai munka után a megrongálódott pályát helyreállították s az expressz új mozdonyal folytatta útját.

Lopás a strandon. A városi strandfürdő még csak a tegnapi napon nyílt meg és már a kezönséggel együtt az alkalmi tolvajok is felkeresték. Az egyik kabinból Kardos László kolozsvári diák értékes pénztárcáját háromszáz lej és fontos iratokkal együtt ellopták.

Villamoserőre berendezett lopogép. Londonból jelentik: Egy londoni nagy áruházban rejtelmes lopások történtek mostanában. Az áruház raktárai úgy vannak építve, hogy oda senki sem tud bejutni ellenőrzés nélkül. Mégis megdézsmálta valaki a raktárakat. Az áruháztulajdonos detektíveket fogadott, akik hosszú ideig lesték a tolvajt s végre ki is derítették a rejtelmes lopások titkát. Az áruház egyik alkalmazottja dézsmálta meg furfangos módon az árukat. Kis villanygépet szerkesztett, amelyet a felső raktárak szellőztetőjén át leeresztett az alsó raktárakba, ahol az értékes tárgyak voltak. A kis gépezet magához ragadott egy-egy tárgyat s a tolvaj azután felhuzta a zsákmányt. A rendőrségen valóssággal megcsodálták az elmés kis gépezetet, amely valóban kitűnő mechanikus találmány.

kal, hogy ott is tanulmányozza a kölcsön elhelyezését. A magyar kormány és a népszövetség csak azután fog határozni afölött, hogy egyszerre felvegyék-e a kölcsönt, vagy csak a felét, esetleg pedig

egyelőre csak a szükségletnek megfelelő előleget, természetesen a legkedvezőbb feltételeknek megfelelő időben.

Hosszu idő óta először tünteti fel a bankjegyforgalomról kiadott kimutatást, hogy a bankjegyforgalom emelkedése nemcsak megállott, de az utolsó héten harminonégymilliárd koronával csökkent. A bankjegykottingens kimutatásban először szerepel az új jegybank részvénytökeje, 15 millió 92,614 aranykorona, amely a jegybank érfedezetét képezi. Ezzel kapcsolatban az „Az Est” arról értesül, hogy Korányi pénzügyminiszter

napirendre kívánja tűzni az aranymerlegek kérdését.

Az erre vonatkozó tervezetet Kállay volt pénzügyminiszter és Szabóki volt államtitkár készítették. Az aranyértékben összeállított mérlegek rendszeresítéséről a napokban ankét lesz a nagybankok és az ipar képviselőinek bevonásával.

Eljegyzés. Berkovits Rózika Blenkeméz és Weisz Bernát Huedin jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Be kell mutatni az egyesületek működési engedélyét. Gritta rendőrprefektus rendeletet adott ki, amely szerint az összes (művészeti, kulturális, emberbaráti) egyesületek vezetőségének a mai naptól számított 8 napon belül be kell mutatniuk működési engedélyüket a rendőrség 1. számú szobájában Mihnea Pál rendőrkapitánynál, az adminisztrációs iroda főnökénél.

Ki gyilkolta meg Lahmann Andrást? Budapestről jelentik: A rákos-zentmihályi tömeggyilkosság bünperében megkezdődtek a védőbeszédok. Molnár-Tóth József védője kijelentette, hogy meggyöződése szerint védenca igazat mondott a tárgyaláson és amit nem vállalt magára, az valóban nem is terhel. Arról is meg van gyöződve, hogy védenca nem vett részt részt Lahmann Andrást meggyilkolásában. Tóthnak szerinte csak az volt a célja, hogy minden eszközzel a villa tulajdonába jusson. Kanoszy védője kéri a bíróságot, hogy ne a közvélemény felfogása, hanem a bizonyítékok alapján hozza meg ítéletét. Tiltakozik még a feltevése ellen is annak, hogy Kanoszy részes volna a gyilkosságok elkövetésében és ezért védencaének felmentését kéri.

Két öngyilkosság az elmeógyógyintézetben. Vasárnap délelőtt az ideggyógyintézetben Serbu gépészmérnök, aki már régebbi idő óta kezelés alatt áll, feltörte cellájának ablakát és kiugrott az első emelet ablakából. A szerencsétlen mérnök fejfel előre a kövezetre zuhant és azonnal meghalt. Az öngyilkosság vasárnap délelőtt történt, de az elmeógyógyintézet igazgatósága az esetet nem jelentette a kolozsvári rendőrségnek. A vizsgálat megindítására annál sürgösebb, mert az elmeógyógyintézetben ma újabb öngyilkosság történt. Ma délelőtt 11 órakor egy vidéki uriaszony, akit néhány hét óta kezelnek az elmeógyógyintézetben, ugyancsak feltörte ablakát és a kövezetre ugrott. Az asszony az arcán szenvedett súlyos sérüléseket és belső vérzést kapott, úgyhogy állapota életveszélyes. A elmeógyógyintézet igazgatósága erről az öngyilkosságról sem tett jelentést. Pop Leontin rendőrkapitány felszólította az elmeógyógyintézet vezetőségét, hogy még a mai nap folyamán tegyen jelentést az öngyilkosságokról, hogy a rendőrség a nyomozást bevezethesse.

Halálos légycipés. Dési tudósítónk jelenti: Különös haláleset döntötte gyászba Csizér Mihály magyarlapposi árvaszéki közygym családját. Csizér f. hó 22-én megcsipte egy légy s ennek következtében előbb a csipés helyén állt, majd egész arca és feje dagadni kezdett. A beteget aggódo családja azonnal a dési állami kórházba szállította, hol kiderült, hogy a légycipéstől lépfene-fertőzést kapott. Az azonnal alkalmazott védőoltások már mitsem használtak. Csizér rövid pár napi szenvedés után meghalt.

* Észak- és Délamerikába utazók kérjenek azonnal prospektust „Cosulich Line”-től Bucaresti, Calea Grivitei 181.

Kötött harisnya minden színben 25 lei

Flohr-harisnya minden színben 44 lei

NAGY HARISNYA-VÁSÁR

Muszlín-harisnya divatszínben 58 lei

Cérna-muszlín minden színben 90 lei

MÉLYEN LE-SZÁLLITOTT ÁRAKKAL

Selyemfátyol minden színben 125 lei

BLATT

FÓTÉR 13

Divatkoztyukban és kötöttárakban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

ésü vidéken

átállomás mellett hónapokra

araltatási gfelelő eresünk

szükséges

ló továbbit

Tartós eszközök

jutányosabb árban kaphatók

YÁS FLA

AL. VICTORIEI 2.

na

lpvédő

K-sarok

és meghűléstől

LLALOM!

UJ

ULIA,

rdinand 4. sz.

ébe!

Házassulandók
figyelmébe

Saját érdekében győződjön meg, hogy butorait mégis csak

Fischer Albert és Társa
cégnél szerezheti be a legolcsóbban. Figyelni a címre!

Gyári lerakat Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. sz.
Telefon 5-79 Gyártelep: Gherla

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

szórni, ne Marosvásárhelyre és tekintse meg a

SZÉKELY és RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermék
szükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 18. szám
Telefon Interurbán 2-13 Sürgöny: Jászarek, Cluj

Ékszerárúgyártás, nagykereskedés

Fogászat arany és tennézés * Arany, ezüst és platina hováítási
Klenze és Schwarzwaldi órákban, valamint kincszat tárgyakban nagy lerakat.

Osak vizenteláruvalókna!

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța
direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia” Pasagiul Comoedia, Bukarest és a „Reclama” Cluj Rador

VELMA SUCHARD

CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG.

Calea Traian (volt Árpád-ut) 24. szám alatt

nagy házastelek, gyárnak alkalmas, eladó
igen olcsón.

Érdeklődni Moskovits edényüzlet Széchenyi-tér

KÖZGAZDASÁG

Fizetésképtelenségek Magyarországon.
Budapestről jelentik: A törvényszék Waltner Zaigmond cég ellen megindította a csődeljárást. A követeléseket augusztus 18-áig kell bejelenteni. A Magyar Építőipar Bank részvénytársaság ellen csődeljárást kért a bank két alkalmazottja, akiknek fizetését a bank nem tudta folyósítani. Az „Intex” áruforgalmi részvénytársaság ellen az Agrári Banka négy és félmillió cseh korona erejéig csődeljárást kért.

A mai valutapiac

A lej zürichi nyitáskor való öt pontnyi esése igazolni látszik a piacnak azt a feltevését, hogy a lejnek néhány hónappal azelőtt megindult emelkedése után mos ismét a régi nívóra való visszahatóság tartani fog a mezőgazdasági termékek és a liszt intenzív exportjának megkezdéséig. Ma is nagy keresle volt devizákban kevés kínálattal. Az árak a következők: Osztrák korona 306-312; magyar korona 420-430, cseh korona 675-680, svájci frank 40-00-40-20, francia frank 13-60-14-00, dollár 225-227, font sterling 995-1000, olasz lira 10-35-10-50, dinár 2-40-2-50.

Valutapiac május 27-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1200, Berlin —, London 956, Newyork 221, Róma 960, Zürich 39-00, Bécs 31-25, Prága 660, Budapest 22, Varsó 18.

Bukarest. Valuták: Napoleon 760, márika 48, leva 144, török lira 106, font sterling 990, francia frank 1200, svájci frank 39-50, olasz lira 960, drachma 415, dinár 250, dollár 221-5, lengyel márika 22, osztr. korona 31-5, magyar korona 22, cseh korona 660.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 137-5-134-5, Amsterdam 211-7/8-211-5, Newyork 566-5-566, London 2462-2461, Páris 30-90-30-75, Milano 2500-2500, Prága 1670-1670, Budapest 65-65, Belgrád 695-697-5, Bukarest 260-260, Varsó —, Bécs 79-75-79-75.

Bécsi marhavásár. A Saborsky és Fiai cég távirati jelentése.) Fölhajtás 2336 darab volt, közöttük 431 drb. romániai áru. Prima 1000, közép 1500 koronával kilónként drágább.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Husküldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL! **EREDETI GYÁRI ÁRAK!**

GYAPJUIPAR R.-T.
SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK. **CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.**

Longines
7 GRANDS PRIX **Legpontosabb óra**

Modern üvegesiszolda és tükörárúgyár

PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot

A kiváló minőségű **Dreher-Haggenmacher-Sör kapható!** **Kérjük mindenütt!**

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT
„KRISTÁLY” GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 500

Gyapju és gyapju-fonalfestés

Kisállattenyésztők társasága. Oradea mare-Nagyváradról jelentik: Erdélyben eddig csak Clujon és Brassóban működik a kisállattenyésztést előmozdító egyesület, amelyhez most esatlakozni fog egy Nagyváradon alakuló egyesület.

Malomtulajdonosok a magas kiviteli illetek ellen. Bukarestből jelentik: A malomtulajdonosok küldöttsége ma megjelent a kereskedelmi és iparügyi miniszternél és előadta, hogy a kivitelre szabaddá tett fehérlist legnagyobb részét nem lehetett exportálni és magas kiviteli illetek miatt, ezután pedig még kevésbé lehet, mivel a szomszédállamok nagy beviteli vámuokat vetettek ki a lisztre. A malomtulajdonosok kéri a kiviteli illetek leszállítását és azt, hogy az állam kösön a többi állammal kereskedelmi szerződést az eladás biztosítására. Constantinescu Tancred kereskedelmi miniszter ígéretet tett, hogy figyelemmel fogja ezt a kérdést tanulmányozni és bizottságot küld ki a regát és Erdély malomtulajdonosainak képviselőiből, amely a malmosok problémáit tanulmányozza.

SPORT

A futballolimpiász második fordulója.
Magyarország—Lengyelország 5:0 (1:0). Biró: Mutexs (Hollandia). A magyarok Biri, Mandl, Vogl II., Orth, Guttman, Obitz, Braun, Takács, Opata, Hirzer, Jenny felállításban szerepeltek és hatalmas vereséget mértek első ellenfelekre, a lengyelekre. A magyar csapat már az első félidőben öldöklő tempót diktál, de a lengyelek sikeresen védekeznek. A második félidőt teljesen a magyarok uralják és könnyen érik el további góljaikat. A magyarok így bekerültek az elődöntőbe, ahol Egyiptom csapatával kell megküzdeniük.

Uruguay—Jugoszlávia 7:0. Biró: Vallot. Uruguay csapata beigazolta azokat az előre érkezett híreket, amelyek szerint Uruguay biztos favoritként indul a párisi futballtornában. Az első mérkőzésen a miennkel egyenlő erőt képviselő jugoszláv csapatot félelmetes gólaránnyal győzték le és így az elődöntőbe kvalifikálta magát. Uruguay következő ellenfele a kis erőt reprezentáló Amerika lesz. **Május 28. Irország—Bulgária, Svájc—Csehszlovákia.** **Május 29. Belgium—Svédország, Luxemburg—Olaszország, Magyarország—Egyiptom, Amerika—Uruguay.**

A bukaresti vivóbajnokság eredményei:
Kard. Országos bajnok Balázs, NSE (8 győzelem).
2. Hegedüs, NSE (6 győzelem), 3. Dr. Szántó, NSE (4 győzelem). 4. Hesch, AAC. 5. Dabheleanu, Gloria-CFR. 6. Pop Marian, U. 7. Barla, KAC. 8. Deagu Bucuresti. 9. Losonczy, KAC. **Kardcsapat verseny.** 1. bajnok. Nagyvárad csapata (Bátori, Hegedüs, dr. Szántó). 2. Kolozsvár csapata (Pop, Barla, Losonczy). **Törbajnokság.** 1. bajnok Dinu Cesianu, Bukarest (5 győzelem). 2. Savu kapitány, Bukarest (4 győzelem). 3. Caranfill, Bukarest (3 győzelem).

Szerda, 1924 május 28

SZÍNH

A MAGYAR SZÍNHÁZ
Szerda: Diadalváradi s val. C)
Csütörtök: Bu
Péntek: A Há
Szombat d. u.
Vasárnap d. u.
Vasárnap este
Szombat este
Szombat este
Szombat este

Select-M
Nagysikerű
Patt és Patt
Csütörtök
énekiszerette
Uránia-
Nagy szenzá
8 felvonásba
Nissen néme
Csütörtök
Sir Antony
2 részben,
tében. I. ep
zód: „Mura
felow és Pa
Apolló-
„A tör lov

E rovatban

A „Kel
„Milliósz
ményében
kapcsolatba
Ardeleana
pitottuk, ho
kal nem az
semminemű
tartozása se
zetünknl.
tében kerül

Köz

Kezde

Meg

a r
kiá
Első
Az
meg

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szerda: Diadalmasszony. (Biczó Margitnak, a nagyváradai színház primadonnájának vendégjátékával. C) bérlet. Sorozatszám 405.)
 Csütörtök: Buesukeringő. (A. bérlet. Sorozatszám 406.)
 Péntek: A Hárem. (Ujdoság, először. Premiére-bérlet. Sorozatszám 407.)
 Szombat d. u.: Faust. (Ifjúsági operaelőadás, olesó helyárral. Sorozatszám 408.)
 Szombat este: A Hárem. (B. bérlet. Sorozatszám 409.)
 Vasárnap d. u.: Csárdáskirálynő. (Mérsékelt helyárral. Sorozatszám 410.)
 Vasárnap este: Az obsitos. (Operette-repriz. C. bérlet. Sorozatszám 411.)

MOZGÓK MŰSORA

Szerda, május 28.

Select-Mozgó: "A hetedik menyország"
 Nagysikerű bohózat 6 felvonásban. A főszerepben Patt és Pattachon.

Csütörtök, május 29. Világszenzációs filmopera, ének kísérettel: **"Kacagj Bajazzó."** 5 felvonásban.

Uránia-Mozgó: "A gyöngygyakék titka."
 Nagy szenzációs filmkaland, megható tartalommal, 6 felvonásban. Steirück Albert és And Egedo Nissen német művészek hatalmas sikere.

Csütörtök, május 29. A közismert angol író, Sir Antony Hope nagy regénye után: **"Froso."**
 2 részben, 12 felvonásban, egyetlen előadás keretében. I. epizód: "A neapolitai leánya." II. Epizód: "Muraki pasa." A főszerepben: Miss Long-felow és Paul Capelani.

Apollo-Mozgó: Csak csütörtökön, május 29.
"A tör lovagja." Szenzációs film, 6 felvonásban.

NYILTTÉR

E rovatban közölték a szerkesztőség nem felelős

A "Keleti Ujság" f. hó 27-iki, 118. számában "Milliósi fizetésképtelenség Kolozsvárt" című közleményében a Segesváry-cég kényszerregegyezségével kapcsolatban a cég főhitelezője gyanút a Banca Ardeleana nevű pénzintézetet említi meg. Megállapítottuk, hogy ezen pénzintézet az Erdélyi Bankkal nem azonos, mivel fenti céggel bankunk soha semminemű összeköttetésben nem állott és így sem tartozása sem követelése nem volt és nincs is intézetünknel. Bankunk cége csakis névcsera következtében kerülhetett az említett közleménybe.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T.

Központi Téli kert-Bár!

**Szenzációs
uj műsor!**

Kezdeté 9 órakor! Belépődíj nincs!

MEGÉRKEZTEK

a pehely-nyulször-
könnyü kalapok

DRBJA LEI 120.—

Weisz Siegfried kalap- és uridivatár-
házába Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

LADAGYÁR

Mindenemű írást és fadóbuszokat Csehszlovákia és az az adett részeken megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ladagyár

Cluj, Strada Caranasi (volt Kajantól-ut) 1 szomsz.

porcellán és Steingut-edények

éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt préselt és fuvott üvegáruk, lámpaárak, demyohn, gyógy-szer és befőttesüvegek legelőnyösebben beszerezhetők:

Ausländer Lajosnál Cluj

Piața M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

BERSON

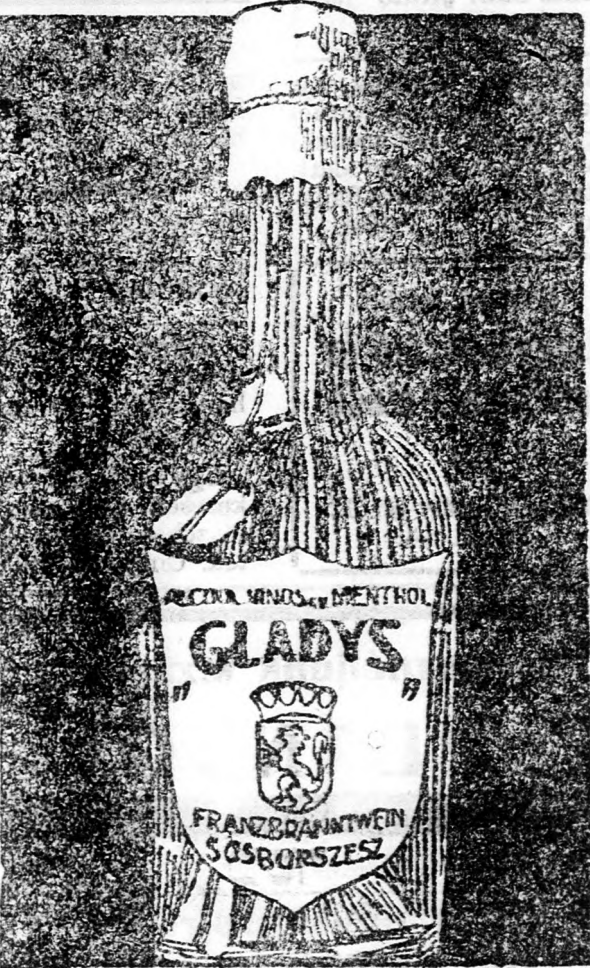
gumisarkot és gumitalpat

erősítessen cipőjére, cipészével mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egyúttal kiméli lábát és cipőjét.

Lloyd 2502

Az előkelő világ cipőkrémje!

„Gladys“ sósborszesz üdit,
 „Gladys“ sósborszesz erősít,
 „Gladys“ sósborszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

A legszebb zsidó regény!

Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek

Megjelent a „Kadima“ nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors“

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknél a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkialás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors“ csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmebe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) minél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30% kedvezmény

Perfekt magyar, román, német levelező, mérlegképes könyvelő, szombat megtartása mellett, azonnali belépésre állást keres. Ajánlatok „Perfekt” jellegére a kiadóhivatalba kértetnek.

Buziáson Str. Primarie 8. orth. vendéglőt nyitottam. Külön vegetáriánus konyha! Izrael Manó, Dej.

Autó!

Használt, de kifogástalan, üzemképes állapotban levő autót autóbuzsiját céljára keresünk. Cim: „Autó” jellegére a kiadóban.

Szuterén helyiség világos 200 négyzetméternél nagyobb területtel azonnal kiadó. Főter 20 sz. alatt. Értekezni ugyanotta Bankban. 7293

Elegáns, gőzölt **tölgyfaebédlő és szilfaháló eladó**
*
Mátyás király-tér 12. I. em. 24.

Használjunk kizárólag
PLANTOL
כשר
legjobb növényzsírt, mert ez tisztá, egészséges és kiadós!
Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.
Képviselet: **HIENZ VILMOS Cluj**

NAGYBAN gyermekjátékokat, kötött és díszműárakat legjobban **KICSIBEN**
Eisenstädter Fülöp és Társa cégnél vásárol Cluj,
Strada Regina Maria 13.
Gyermekkoscsik és kofferárak teljes kiárúsítása

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi-, diszműáru és játékaru nagykereskedése
Nussbaum Testvérek
Târgu-Mureş (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200
ELADÁS CSAK VISZONT-ELADÓKNAK

Figyelem a nagy vashid sarkára!
A olcsó figyeljen
Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legelőször bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban
Markovits Bernát ékszerész

**Név-
Jegyeket,**
születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a
**Kadima-nyomda
Cluj**

Figyelem!
Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjónok. Üvegezés és képerketezés
Legelőször beszerzési forrás
Engros Endetail
Ausländer Rudolfnál
Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-
nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek
Köpeny-, costum-, ruha- anyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek Gyári árak
Grünwald és Steiner
női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Villamostelepek
építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.)
Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavító- és tekeréscsőműhely. Szakszerű javítások és áttekeréscsövek. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

TRANSATLANTIQUE
FRENCH LINE
RADOR

Havre—New-York
Gyorspostajáratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé
Felvilágosításokat nyújt:
SOC. „SARNIA”
Pasagiul Comedia
BUCURESTI
és „RECLAMA” CLUJ
Rador 902

1924 május
Frigy...
Berlin ut...
éjenezte a...
szirüleg ne...
az, amely...
hanem a n...
tálya, mely...
Ludendorff...
trónörökös...
kormányvá...
szerenostle...
kát. A né...
Németorszá...
hez, akik...
szakat kép...
miniszterel...
pedig a rég...
koddak, ad...
szocialista...
reakciós m...
mány alak...
A kor...
nagyban fo...
készítették...
lyek közöt...
tatása ellen...
összes elné...
maguk ere...
mi örverde...
mégis való...
gálatna szá...
német köze...
jelzett kiv...
stb. volt a...
„német” tu...
liai patináj...
De van...
tárában né...
azoknak a...
1914. év...
mindeneset...
nak a mű...
strassei zs...
is Németor...
legsúlyosab...
szont való...
rültek Ném...
tékes szer...
ges, beosít...
a kalendor...
országta m...
morva falu...
De hisz...
törvényjav...
értelmében...
től. Termé...
hivják ezt...
lat. A kö...
és becsülete...
letes rablá...
grófi kor...
teuton nem...
urak rablól...
nemességet...
vényjavasl...
kát, amit...
Valóban...
met reakció...
séggel szem...
pátiákat, a...
munkakésze...
iránt érezt...
tek, legaláb...
lasankint e...
lyek átalak...
met munká...
hogy a né...
német közé...
reakciót, m...
lengett Frig...
guidó autój